

הפיתוח האקדמי

פיתוח חומרי למידה המותאמים להוראה מרחוק הוא גולת הכותרת של העשייה האקדמית באוניברסיטה הפתוחה. תהליך הפיתוח הוא ארוך ומורכב. מעורבים בו אנשי האוניברסיטה הפתוחה – חברי סגל אקדמי, עורכים ואסיסטנטים בעלי ידע וניסיון בהכנת חומרים ללמידה עצמית וכן חוקרים ממוסדות אקדמיים אחרים, בארץ ובעולם, שהם מומחים בנושא הקורס.

בלב העשייה האוניברסיטאית ניצבים ספרי הלימוד הקלאסיים של האוניברסיטה, הנכתבים במיוחד עבור הסטודנטים שלנו ומשלבים עזרים דידקטיים רבים בתוך תוכני הלימוד. לבד ממתכונת זו, התקבעו בשנים האחרונות באוניברסיטה הפתוחה כמה מתכונות אחרות של קורסים, שכל אחת מהן מתייחדת באופן השילוב בין חומרי למידה ועזרים דידקטיים (כגון שאלות, סיכומים, מצגות). מרבית הקורסים מבוססים על חומרי למידה מודפסים, אבל משנה לשנה גדל היקפם של החומרים האלקטרוניים, בין שהם מצולמים, ובין מבוססי מחשב. בהפקת כל חומרי הלימוד שותפים אנשי מקצועות הוצאה לאור ובהפקת החומרים האלקטרוניים לסוגיהם שותפים גם מומחים לטכנולוגיות למידה. זרקור על הפיתוח האקדמי ראו בעמודים 46-48.

גם השנה, כבשנים שקדמו לה, פעלנו במלוא המרץ לחידושם של קורסים ישנים ואפילו להחלפתם, וזאת – לצד פיתוחם של קורסים חדשים לתואר ראשון ולתואר שני, בעיקר כאלה הנדרשים לתוכניות לימודים חדשות שאישרה המל"ג.

קורסים שפיתוחם אושר השנה

המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות
מוזיקה ויצירה בסביבה ממוחשבת
פיתוח שמיעה
סדנה לכתבה סיפורת א
סדנה לכתבת סיפורת ב

המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות
ידע דתי, סמכות וכריזמה באסלאם
מגדר ומיניות בתרבות חז"ל
פרקים בהיסטוריה של המדע
נוער, חינוך ופוליטיקה במזרח התיכון (שכתוב)

**המחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב –
החטיבה למדעי המחשב**
תכנות מונחה עצמיים
סמינר: בדיקות תכנה (תואר שני)

סדנה לכתבת שירה א
סדנה לכתבת שירה ב
זרמים ותנועות באמנות מודרנית עכשווית מהמאה ה־20
למאה ה־21 (במקום "אמנות בעידן הטכנולוגי")

המחלקה למדעי הטבע והחיים ע"ש אבינעם אדם
מגוון ביולוגי ושמירת טבע
נושאים בכימיה חישובית
שיטות פיסיקליות לאנליזה כימית
מעבדה בביולוגיה של התא ("מעבדה בתורת התא")

המחלקה לניהול ולכלכלה
בקרת איכות

המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת
יסודות המחקר הכמותני א
יסודות המחקר הכמותני ב
מבוא לסוציולוגיה (שכתוב)
סדנה: מדיניות ציבורית בעידן הגלובלי
שיטות מחקר איכותניות (תואר שני)
סוגיות במדיניות ציבורית

תרגום ספרי האו"פ לערבית
נמשכת העבודה על תרגום לערבית של שלושת הקורסים הראשונים בפרויקט: "המזרח התיכון בין מלחמות העולם", "מבוא לחשיבה חברתית" ו"פסיכולוגיה בחינוך". בקורס "המזרח התיכון בין מלחמות העולם" יצאה לאור מהדורה זמנית של שני הכרכים הראשונים, ואנו מכינים את הקורס להפקה במהדורה סופית. כמו כן ראתה אור מהדורה זמנית של ספר הקורס ב"פסיכולוגיה בחינוך". חומרי הלימוד הנותרים בשלושת הקורסים נמצאים בשלבי עריכה והפקה שונים.

המחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה
הפקת תועלת מממצאי הערכה (תואר שני)

**המחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב –
החטיבה למתמטיקה**

מתמטיקה בדידה: תורת הקבוצות, קומבינטוריקה ותורת הגרפים (שכתוב)

פיתוח קורסים בהבנת הנקרא באנגלית

השנה הסתיימה כתיבת קורס אנגלית הבנת הנקרא ברמה C (הרמה האמצעית), והפקת הספרים החדשים נמשכה והיא עומדת לפני סיום. כן הסתיים שכתוב החומרים בקורס ברמה E (הרמה הנמוכה ביותר) והם הותאמו לקורס בהנחיה וירטואלית סינכרונית.

ברמה D ראו אור ספרים חדשים, שישמשו את הסטודנטים כבר בסמסטר הסתיו תשע"א.

פיתוח לומדה ללימוד אוצר מילים אקדמי כללי באנגלית

הסתיים השלב הראשון בפיתוח לומדה אינטראקטיבית ללימוד אוצר מילים אקדמי כללי באנגלית. הלומדה תהיה זמינה לסטודנטים בסמסטר הסתיו. החל תכנונו של השלב השני, הכולל גיבוש אוצר מילים אקדמי תלוי-תחום.

הקמת יחידה חדשה בשה"ם

במרכז שה"ם (המרכז לשילוב טכנולוגיות בהוראה מרחוק) הוקמה יחידה חדשה לחומרי לימוד אינטראקטיביים. היא עוסקת בפיתוח, עיצוב ותחזוקה של חומרי לימוד אינטראקטיביים ובשילובם במערך ההוראה והלמידה. משימותיה העיקריות הן: מיזם הספרים הדיגיטאליים, הפקת תכנים בווידאו, פיתוח ועיצוב משאבי למידה מודולריים אינטראקטיביים ושילובם בסביבת הלמידה ובספרים דיגיטליים.

מחשוב יחידת הפיתוח

לצורך ניהול תהליך פיתוח הקורסים ולשם חיזוק יכולות הבקרה והמעקב אחר שלבי הפיתוח, הוקמה מערכת מניפה (מערכת לניהול הפיתוח האקדמי), המבוססת על טכנולוגיות מתקדמות.

לכל קורס בפיתוח נפתח אתר ובו תרשים תכנון וביצוע לצפייה מהירה בהתקדמות פיתוחו והפקתו, רשימת חומרי למידה, סטטוס הקורס, פרטים כלליים הרלוונטיים לניהול הקורס (בהם: מספרו, נושא, מועדי דיונים/אישורים בנושא הקורס). המערכת מציגה תצוגות במגוון של חתכים, צוברת מידע על מצב הטיפול, הכולל כתיבה וייעוץ, זכויות יוצרים, תרגום, עריכה והפקה. כמו כן מועלים אליה כל מסמכי הניהול של הקורס.

הפקת כותרים חדשים של האו"פ

סוג	כותרים	עמודים
ספרי לימוד בהפקה סופית	40	11,285
ספרי לימוד בהפקה זמנית	100	18,985
מקראות ומדריכי למידה בהפקה סופית	104	24,313
מקראות ומדריכי למידה בהפקה זמנית	120	13,926